

Briselē, 2023. gada 17. maijā
(OR. en)

9313/23

LIMITE

DROIPEN 73
COPEN 153
JAI 617
FREMP 143
SOC 318
CODEC 858

Starpiestāžu lieta:
2022/0426(COD)

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību – vispārēja pieeja

I. IEVADS

1. Komisija 2022. gada decembrī iesniedza priekšlikumu direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību ¹.
2. Priekšlikumam bija pievienots ietekmes novērtējums un paziņojums ².

¹ 16322/22.

² 16322/22 ADD 1, 16322/22 ADD 2, 16322/22 ADD 3, 16322/22 ADD 4, 16322/22 ADD 5.

3. Tādējādi Komisija norādīja, ka, lai ņemtu vērā mainīgās tendences cilvēku tirdzniecības jomā un novērstu tās konstatētās nepilnības, kā arī vēl vairāk pastiprinātu centienus cīņā pret šo noziegumu, ir nepieciešams grozīt Direktīvu 2011/36/ES.

II. DARBA GRUPAS LĪMENĪ PAVEIKTAIS DARBS

4. Pēc priekšlikuma iesniegšanas Ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās saistītu jautājumu darba grupa (*COPEN* darba grupa) sāka to izskatīt Zviedrijas prezidentūras laikā Padomē. Izskatīšana noritēja salīdzinoši ātri, un tās rezultātā tika panākta plaša vienošanās par dažām korekcijām priekšlikuma tekstā.
5. Pēc TI padomnieku sanāksmes 2023. gada 17. maijā prezidentvalsts secināja, ka nolūkā sagatavot Padomes vispārējo pieeju Pastāvīgo pārstāvju komitejai varētu iesniegt šīs piezīmes pielikumā izklāstītajam tekstam identisku tekstu.

III. NOBEIGUMS

6. Ņemot vērā minēto,

Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta:

- apstiprināt vienošanos par direktīvas priekšlikuma tekstu, kas izklāstīts šīs piezīmes pielikumā³, un
- ieteikt Padomei panākt vispārēju pieeju attiecībā uz šo tekstu;

Padome tiek aicināta

- panākt vispārēju pieeju attiecībā uz šīs piezīmes pielikumā izklāstīto tekstu, kas veidos pamatu sarunām ar Eiropas Parlamentu parastās likumdošanas procedūras ietvaros (LESD 294. pants).

³ Izmaiņas salīdzinājumā ar sākotnējo priekšlikumu ir izceltas **treknrakstā** vai atzīmētas ar [...].

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un
cietušo aizsardzību**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, un jo īpaši tā 82. panta 2. punktu un 83. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

[ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,]

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

¹ OV C , , . lpp.

² OV C , , . lpp.

tā kā:

- (1) Cilvēku tirdzniecība ir smags noziegums, kas bieži tiek veikts organizētās noziedzības satvarā, un tā ir rupjš pamattiesību pārkāpums, ko nepārprotami aizliedz Eiropas Savienības Pamattiesību harta. Cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana joprojām ir Savienības un dalībvalstu prioritāte.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES³ ir galvenais Savienības tiesību instruments cilvēku tirdzniecības novēršanai un apkarošanai un šādos noziegumos cietušo aizsardzībai. Minētā direktīva nosaka visaptverošu regulējumu attiecībā uz cilvēku tirdzniecības novēršanu, nosakot minimālos noteikumus noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai. Tajā iekļauti arī kopīgi noteikumi, lai stiprinātu novēršanu un cietušo aizsardzību, ņemot vērā dzimumu perspektīvu.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI ([OVL 10](#)1, 15.4.2011., 1.[...] lpp.).

- (3) ES Stratēģijā cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadā⁴ ir noteikta politikas reakcija, kurā izmantota visaptveroša daudzdisciplīnu pieeja, sākot ar novēršanu un cietušo aizsardzību un beidzot ar cilvēku tirgotāju apsūdzēšanu un notiesāšanu. Tajā ietilpst vairāki pasākumi, kas jāīsteno, cieši iesaistot pilsoniskās sabiedrības organizācijas. Tomēr, lai ņemtu vērā mainīgās tendences cilvēku tirdzniecības jomā un novērstu Komisijas konstatētās nepilnības, kā arī turpinātu pastiprināt centienus cīņā pret šo noziegumu, ir nepieciešams grozīt Direktīvu 2011/36/ES. [...] Konstatētās nepilnības krimināltiesiskajā reakcijā, kuru dēļ jāpielāgo tiesiskais regulējums, attiecas uz nodarījumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību un veikti juridisku personu interesēs, uz datu vākšanas sistēmu un uz valsts sistēmām, kuru mērķis ir agrīni identificēt cilvēku tirdzniecības upurus un sniegt viņiem palīdzību un atbalstu.

⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par ES Stratēģiju cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadā ([COM\(2021\) 171 final](#), 14.4.2021.).

- (4) Lai cīnītos pret tādu nodarījumu skaita un nozīmības pastāvīgo pieaugumu, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību un izdarīti citos nolūkos, nevis seksuālai izmantošanai vai darbaspēka ekspluatācijai, ir nepieciešams [...] Direktīvā **2011/36/ES** skaidri uzskaitītajos ekspluatācijas veidos iekļaut piespiedu laulības un nelikumīgu adopciju, kā arī nodrošināt, ka dalībvalstis savās tiesību sistēmās iekļauj cik iespējams plašu ekspluatācijas veidu klāstu, ciktāl tie atbilst cilvēku tirdzniecības pamatelementiem. **Piespiedu laulības un nelikumīga adopcija var jau tagad ietilpt tādu nodarījumu jomā, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību, kā noteikts direktīvā, ciktāl ir izpildīti visi kritēriji, kas veido minētos nodarījumus. Tomēr, ņemot vērā minēto darbību smagumu, piespiedu laulību un nelikumīgas adopcijas izmantošana būtu skaidri jāiekļauj Direktīvā 2011/36/ES kā ekspluatācijas izpausmes. Šīs direktīvas noteikumi neskar laulības, adopcijas, piespiedu laulības un nelikumīgas adopcijas vai ar to saistītu nodarījumu definīcijas, ja tās paredzētas valsts vai starptautiskos tiesību aktos.**

- (5) Arvien vairāk nodarījumu, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību, tiek izdarīti vai veicināti, izmantojot informācijas vai komunikācijas tehnoloģijas. Cilvēku tirgotāji **bieži** izmanto internetu un sociālos medijus, lai citstarp vervētu, reklamētu vai izmantotu cietušos, īstenotu kontroli un organizētu pārvadāšanu. Internets un sociālie mediji tiek izmantoti arī ekspluatējošu materiālu izplatīšanai. Informācijas tehnoloģijas arī kavē savlaicīgu noziegumu atklāšanu un cietušo un vainīgo identificēšanu. **Spēkā esošais tiesiskais regulējums Direktīvā 2011/36/ES cilvēku tirdzniecības definīcijas darbības jomā jau ietver noziegumus, kas izdarīti, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, piemēram, cietušo vervēšanā un ekspluatācijā, viņu pārvadāšanas un izmitināšanas organizēšanā, cietušo reklamēšanā tiešsaistē un potenciālo klientu uzrunāšanā, cietušo kontrolēšanā un saziņā starp nodarījumu izdarītājiem, tostarp visus saistītos finanšu darījumus. Lai pievērstos šim cilvēku tirgotāju darbības veidam, tiesībsardzības iestādēm ir jāuzlabo savas digitālās spējas un speciālās zināšanas, lai neatpaliktu no tehnoloģiju attīstības. Turklāt dalībvalstis tiek aicinātas apsvērt preventīvus pasākumus, jo īpaši, lai mazinātu pieprasījumu un kuri būtu vērsti pret tiešsaistes pakalpojumu ļaunprātīgu izmantošanu cilvēku tirdzniecībai. [...]**

- (6) Lai pastiprinātu krimināltiesisko reakciju uz nodarījumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību un kas izdarīti juridisku personu labā, un atturētu no minēto nodarījumu veikšanas, [...] **būtu jāprecizē** sankciju režīms pret juridiskām personām [...].
- (7) [...] ⁵[...] **Direktīvā [2014/42/ES] ir paredzēti minimālie noteikumi par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju krimināllietās, un tā ir piemērojama noziedzīgiem nodarījumiem, uz kuriem attiecas Direktīva 2011/36/ES. Tāpēc Direktīvas 2011/36/ES noteikumi par iesaldēšanu un konfiskāciju ir novecojuši un būtu jāatceļ.**

⁵ [...]

- (8) Lai uzlabotu valsts spēju agrīnā stadijā identificēt cietušos un nosūtīt tos uz atbilstošiem aizsardzības, palīdzības un atbalsta dienestiem, ir nepieciešams ar normatīvajiem un administratīvajiem aktiem dalībvalstīs izveidot **vienu vai vairākus** [...] mehānismus cietušo nosūtīšanai. Formālu [...] mehānismu izveide cietušo nosūtīšanai un [...] kontaktpunktu iecelšana cietušo **pārrobežu** nosūtīšanai ir būtiski pārrobežu sadarbības uzlabošanas pasākumi. **Nosūtīšanas mehānisma satvaram vajadzētu būt pārredzamam, pieejamam un saskaņotam, tādējādi atvieglojot cilvēku tirdzniecībā cietušo agrīnu atklāšanu, identificēšanu un atbalsta un palīdzības sniegšanu viņiem, kā arī cietušo nosūtīšanu atbildīgajām valsts organizācijām un struktūrām. Šādā satvarā būtu jānosaka iesaistītās kompetentās iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un citas ieinteresētās personas un jānosaka to attiecīgie pienākumi, tostarp procedūras un saziņas veids. Šie mehānismi var būt noteiktu procedūru, pamatnostādņu, pamatprotokolu vai sadarbības mehānismu kopums. Nosūtīšanas mehānisms būtu jāpiemēro visiem cietušajiem un visiem cilvēku tirdzniecības nodarījumu veidiem, ņemot vērā cietušo individuālo neaizsargātību. Kontaktpunktiem būtu jākalpo par kontaktpunktiem cietušo pārrobežu nosūtīšanai. To pamatā var būt esošie mehānismi vai pārvaldības struktūras, un tiem nebūs jāaizstāj valsts sūdzību izskatīšanas mehānismi vai palīdzības dienesti. Dalībvalstis tiek mudinātas izveidot vienotu valsts mehānismu un vienu kontaktpunktu, ja valsts pārvaldes kārtība to pieļauj.**

- (9) Lai vēl vairāk stiprinātu un saskaņotu krimināltiesiskos pieprasījuma samazināšanas centienus visās dalībvalstīs, ir svarīgi noteikt kriminālatbildību par pakalpojumu izmantošanu, **ja izmantotājs zina, ka persona, kura sniedz pakalpojumu, [...] ir ar cilvēku tirdzniecību saistīta nodarījuma upuris.** Šā nodarījuma atzīšana par noziedzīgu ir daļa no pieprasījuma samazināšanai izmantotās visaptverošās pieejas, kuras mērķis ir mazināt lielo pieprasījumu, kas veicina visu veidu ekspluatāciju. **Kriminālatbildības noteikšanai vajadzētu būt vērstai tikai uz tādu pakalpojumu izmantošanu, kas tiek sniegti tādas ekspluatācijas ietvaros, uz kuru attiecas cilvēku tirdzniecības nodarījums.** Tāpēc nodarījums nebūtu jāattiecina uz klientiem, kuri iegādājas produktus, kas izgatavoti ekspluatējošos darba apstākļos, jo viņi nav pakalpojuma izmantotāji.

- (10) Būtiski ir vākt precīzus un saskaņotus datus un savlaicīgi publicēt savāktos datus un statistiku, lai varētu pilnībā apzināt cilvēku tirdzniecības apmēru Savienībā. Sagaidāms, ka prasība dalībvalstīm katru gadu saskaņotā veidā vākt un iesniegt Komisijai statistikas datus par cilvēku tirdzniecību būs nozīmīgs solis ceļā uz to, lai uzlabotu vispārējo izpratni par šo parādību un nodrošinātu datus pamatotas politikas un stratēģiju pieņemšanu. [...] **Dalībvalstis tiek mudinātas saglabāt 2022. gadā ieviestās ikgadējās datu vākšanas detalizācijas pakāpi, pamatojoties uz pamatnostādnēm, par kurām vienojušās dalībvalstis un EUROSTAT, kas ir sagatavojis statistiku, kura izmantota ziņojumam saskaņā ar Direktīvas 2011/36/ES 20. pantu, kā arī ikgadējam Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas biroja globālajam ziņojumam par cilvēku tirdzniecību.**
- (11) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību un aizsargāt šādos noziegumos cietušos, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

- (12) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, īpaši cilvēka cieņas respektēšana un aizsardzība, verdzības, piespiedu darba un cilvēku tirdzniecības aizliegums, tiesības uz personas neaizskaramību, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums, tiesības uz brīvību un drošību, persondatu aizsardzība, vārda un informācijas brīvība, brīvība izvēlēties profesiju un tiesības strādāt, vīriešu un sieviešu līdztiesība, bērna tiesības, cilvēku ar invaliditāti tiesības, bērnu darba aizliegums, tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli un taisnīgu tiesu, kā arī noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principi. Šīs direktīvas mērķis jo īpaši ir nodrošināt pilnīgu šo tiesību un principu ievērošanu, un tie attiecīgi jāīsteno.
- (13) [...] Saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija **2023. gada 20. aprīlī** ⁶ vēstulē ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā.

⁶ 8928/23.

- (14) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (15) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ⁷ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (16) Tādēļ Direktīva 2011/36/ES būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā 2011/36/ES

Direktīvu 2011/36/ES groza šādi:

- 1) direktīvas 2. panta 3. punktu **formulē šādi**: [...]

Ekspluatācija ietver vismaz personu iesaistīšanu prostitūcijā vai citus seksuālās izmantošanas veidus, **ekspluatāciju piespiedu laulību vai nelikumīgas adopcijas veidā**, piespiešanu veikt darbu vai sniegt pakalpojumus, tostarp ubagošanu, turēšanu verdzībā vai darbības, kas līdzinās turēšanai verdzībā, kalpībā, izmantošanu noziedzīgās darbībās vai orgānu izņemšanu.

- 2) [...]

⁷ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

[...]

- 3) direktīvas 6. pantu [...] aizstāj ar šādu:

"6. pants

Sankcijas juridiskām personām

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridisku personu, kuru sauc pie atbildības, ievērojot 5. panta 1. vai 2. punktu, **var sodīt ar iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem [...] kriminālsodiem vai cita veida sankcijām vai pasākumiem. [...]**

[...]
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka **sankcijas vai pasākumi [...]** juridiskajām personām, kuras, ievērojot 5. panta 1. vai 2. punktu, sauc pie atbildības par **2. un 3. pantā [...] minētajiem nodarījumiem, ietver naudas sodu kā kriminālsodu vai naudas sodu, kas nav kriminālsods, un var ietvert citus kriminālsodus vai cita veida sankcijas vai pasākumus, piemēram: [...]**
 - a) **tiesību saņemt valsts atbalstu vai palīdzību atņemšana;**
 - b) **to struktūru slēgšana, kas izmantotas nodarījuma izdarīšanai;**

[...] **c)** [...] aizliegums veikt [...] **uzņēmējdarbību**;

[...] **d)** pakļaušana tiesas uzraudzībai;

[...] **e)** likvidēšana ar tiesas lēmumu.";

3. [...]

3.a) Direktīvas 2011/36/ES 7. pantu atceļ;

[...]

4) direktīvas 11. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

"4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai ar normatīvajiem un administratīvajiem aktiem izveidotu [...] **vienu vai vairākus** mehānismus cietušo nosūtīšanai, ar kuriem agrīni identificētu cietušos un sniegtu viņiem palīdzību un atbalstu, sadarbojoties ar attiecīgām atbalsta organizācijām, un lai ieceltu [...] **vienu vai vairākus** kontaktpunktus cietušo **pārrobežu** nosūtīšanai.";

5) direktīvas 18. panta 4. punktu svītro;

6) direktīvā iekļauj šādu 18.a pantu:

"18.a pants

Nodarījumi, kas saistīti ar pakalpojumu izmantošanu [...], zīnot, ka persona, kura sniedz pakalpojumu [...], ir [...] cilvēku tirdzniecības upuris

1. [...] Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai [...] **nodrošinātu, ka tīša** tādu pakalpojumu izmantošana, **kurus sniedz** [...] 2. pantā minētā **nodarījuma upuris, ir noziedzīgs nodarījums, kad cietušo izmanto šādu pakalpojumu sniegšanai un pakalpojumu izmantotājs zina, ka persona, kura sniedz pakalpojumu, ir 2. pantā minētā nodarījuma upuris.**
2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 1. punktā minētajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus [...].
3. **Šā panta 1. punktā aprakstītajam nodarījumam piemēro 5. un 6. pantu, 9. panta 1. punktu un 10. panta 1. un 2. punktu."**
- 7) direktīvā iekļauj šādu 19.a pantu:

"19.a pants

Datu vākšana un statistika

1. Dalībvalstis **nodrošina tādas sistēmas darbību, ar kuras palīdzību reģistrē, ģenerē un sniedz anonimizētus** [...] statistikas datus, lai uzraudzītu savu sistēmu iedarbīgumu šajā direktīvā minēto nodarījumu apkarošanā.

2. Šā panta 1. punktā minētajos statistikas datos [...] **iekļauj** [...] **vismaz šādus centrālajā līmenī pieejamos datus par** [...]:
- a) **identificēto** 2. pantā minēto nodarījumu upuru skaitu **un par tādiem uzskatīto personu** skaitu [...] **iespēju robežās un saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi** [...];
 - b) par 2. pantā minētajiem nodarījumiem aizdomās turēto skaitu, **iespēju robežās** iedalot pēc dzimuma, vecuma grupām (bērns/pieaugušais), valstspiederības un ekspluatācijas veida;
 - c) to personu skaitu, kuras sauktas pie kriminālatbildības par 2. pantā minētajiem nodarījumiem, **iespēju robežās** iedalot pēc dzimuma, vecuma grupām (bērns/pieaugušais), valstspiederības, ekspluatācijas veida un galīgā lēmuma par kriminālvajāšanu būtības;
 - d) lēmumu par kriminālvajāšanu skaitu (apsūdzība par 2. pantā minētajiem nodarījumiem, apsūdzība par citiem noziedzīgiem nodarījumiem, lēmums neizvirzīt apsūdzību un citi lēmumi);
 - e) par 2. pantā minētajiem nodarījumiem notiesāto personu skaitu, **iespēju robežās** iedalot pēc dzimuma, vecuma grupām (bērns/pieaugušais) un valstspiederības;
 - f) tiesas spriedumu (attaisnojošu, notiesājošu un citu) skaitu par 2. pantā minētajiem nodarījumiem [...];
 - g) par 18.a pantā minētajiem nodarījumiem aizdomās turēto, pie kriminālatbildības saukto un notiesāto personu skaitu, **iespēju robežās** iedalot pēc dzimuma un vecuma grupām (bērns/pieaugušais).
3. Dalībvalstis katru gadu līdz **31. decembrim** [...] iesniedz Komisijai 2. punktā minētos statistikas datus par iepriekšējo gadu.";

8) direktīvas 23. pantam pievieno šādu 3. punktu:

"3. Komisija līdz [*pieci gadi pēc transponēšanas termiņa*] iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā izvērtēts, cik lielā mērā dalībvalstīs ir veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 18.a pantu, un kāda ir šo pasākumu ietekme.".

2. pants

1. Ne vēlāk kā **divus** [...] gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā šāda atsauce izdarāma.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. [...]

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*